

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 października 2022r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Piotr Witkowski
Protokolant:	Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 października 2022r. w Suwałkach

sprawy **R. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o odsetki

w związku z odwołaniem R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 27 lipca 2022 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje R. K. od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. prawo do wypłaty odsetek z tytułu przyznanego jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 17 stycznia 2020r.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 27.07. 2022 r. odmówił R. K. prawa do wypłaty odsetek z tytułu wypadku przy pracy z 17.01.2020 r.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 30.10.2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1621) przyznanie lub odmowa przyznania jednorazowego odszkodowania oraz ustalenie jego wysokości następuje w drodze decyzji Zakładu. Decyzję tę Zakład wydaje w ciągu 14 dni od dnia:

- 1) otrzymania orzeczenia lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej;
- 2) wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do jednorazowego odszkodowania oraz jego wysokość, Zakład dokonuje z urzędu wypłaty odszkodowania w terminie 30 dni od dnia wydania decyzji.

Od decyzji przysługuje odwołanie w trybie i na zasadach określonych w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zgodnie też z art. 85 ust. 1 ustawy o Systemie Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli Zakład – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Odsetki nie przysługują, ponieważ ocena lekarzy ZUS oraz biegłych lekarzy sądowych była niejednoznaczna i opierała się na dokumentach medycznych dostępnych w ZUS i w sądzie. Tym samym do opóźnienia w ustaleniu i wypłacie świadczenia doszło w następstwie okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

W odwołaniu od tej decyzji R. K. domagał się od organu rentowego przyznania mu należnych odsetek ustawowych od kwoty (...)zł od dnia 04.09.2020 r. do dnia 01.08.2022 r.

W uzasadnieniu swojego żądania podniósł, że zgodnie z art. 481 § 2 kc wypłata należnych świadczeń następuje nawet w okolicznościach za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, jednakże w tym przypadku ponosi odpowiedzialność, gdyż ocena lekarza ZUS i komisji lekarskiej ZUS była błędna do czego przyznał się w piśmie z dnia 02.03.2021 r. godząc się z przyznaniem 6% uszczerbku na zdrowiu.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację z zaskarżonej decyzji. Powołał się też na art. 118 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 504), zgodnie z którym organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120.

1. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego.

2. Jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1.

3. Jeżeli na podstawie przedstawionych środków dowodowych nie jest możliwe ustalenie prawa lub wysokości świadczenia, za datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności, o której mowa w ust. 1, uważa się datę końcową dodatkowego terminu do przedstawienia niezbędnych dowodów, wyznaczonego przez organ rentowy, albo datę przedstawienia tych dowodów.

4. Przy dokonywaniu wypłaty wynikającej z decyzji ponownie ustalającej prawo do świadczenia lub jego wysokość, ust. 1 – 3 stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Wypłata świadczenia wynikająca z decyzji, o której mowa w ust. 4, następuje w najbliższym terminie płatności świadczenia albo w następnym terminie płatności, jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni.

Wskazał w związku z tym, iż odpis prawomocnego orzeczenia z dnia 13.06.2022 r. wpłynął do organu rentowego w dniu 29.06.2022 r. W związku z powyższym wykonując wyrok Sądu Okręgowego w Suwałkach dnia 26.07.2022 r., wydał zaskarżoną decyzję odmawiającą prawa do wypłaty odsetek oraz decyzję o przyznaniu prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku przy pracy jakiemu uległ odwołujący w dniu 17.01.2020 r., nie uchybiając terminom przewidzianym w art. 118 wskazanej ustawy.

Datę wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, stosownie do art. 118 ust. 1a wskazanej ustawy, przyjął dzień 29.06.2022 r. tj. datę wpływu prawomocnego wyroku sądu.

W związku zaś z tym, iż okres między upływem w dniu 29.06.2022 r. wyroku sądu z dnia 13.06.2022 r., a wydaniem decyzji wykonującej wyrok sądu – 26.07.2022 r. – jest krótszy niż 30 dni, odsetki z tytułu opóźnienia nie przysługują, ponieważ organ rentowy w przedmiotowej sprawie nie pozostawał w zwłoce.

Dalej podniósł, że w wyroku z dnia 13.06.2022 r. Sąd Okręgowy w Suwałkach nie ustalił odpowiedzialności organu za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Ubezpieczonemu przysługiwało prawo do złożenia wniosku o uzupełnienie wyroku w tym zakresie, w trybie art. 351 § 1 kpc, z którego to wnioskodawca nie skorzystał. Dlatego też mając na uwadze, iż kwestia wysokości jednorazowego odszkodowania została ostatecznie wyjaśniona dopiero w postępowaniu sądowym, w niniejszej sprawie miał zastosowanie art. 118 ustawy emerytalnej.

W końcu podniósł, że ubezpieczony doznał stłuczenia prawego nadgarstka w wyniku uderzenia piłką, w trakcie prowadzonej lekcji wychowania fizycznego. Wraz z wnioskiem o odszkodowanie złożył zaświadczenie o stanie zdrowia sporządzone 27.04.2020 r. przez lekarza internistę – specjalistę medycyny rodzinnej. Jako chorobę podstawową wskazano tam dysfunkcję pourazową prawego stawu nadgarstkowego. Do zaświadczenia załączono jeden dokument – zdjęcie przedramienia i nadgarstka. Lekarz orzecznik ZUS-u rozpoznał dysfunkcję nadgarstka prawego po przebyłym stłuczeniu, pod postacią niedużego deficytu zginania i ustalił 2% stałego uszczerbku na zdrowiu (orzeczenie z 29.06.2020 r.). Przywołał pozycje 130a z tabeli oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu – załącznika do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (t.j.: Dz. U. z 2020 r., poz. 233). Wymieniona pozycja traktuje o ograniczeniach ruchomości w obrębie nadgarstka w następstwie jego uszkodzeń. Ocenę obniżono poza wskazany tam przedział (5-10%, lit. a), w oparciu o przepis art. 8 ust. 3 wymienionego rozporządzenia (uszczerbek na zdrowiu w procencie niższym od przewidywanego w danej pozycji).

Do sprzeciwu od orzeczenia ubezpieczony dołączył wypis z historii choroby datowany na 03.07.2020 r. Píše się tam, że wykluczono uszkodzenie układu kostnego i zalecono leczenie zachowawcze. Rzecz ponownie sygnował lekarz internista – specjalista medycyny rodzinnej.

Powołany przez Sąd i instancji biegły – lekarz ortopeda, w wywiadzie, napisał między innymi: dokumentacja z leczenia szczałkowa, bez wyniku badania przedmiotowego oraz opisu ograniczeń funkcjonalnych. Nie stwierdził zaników mięśniowych. Finalnie orzekł trwały uszczerbek na zdrowiu wynoszący 2% (poz. 130a). W opinii uzupełniającej zwrócił uwagę, że zapisy dokumentacji medycznej nie opisują jakiegokolwiek ograniczenia ruchów.

Sąd Okręgowy rozpatrując apelację ubezpieczonego, dopuścił dowód z opinii innego biegłego lekarza – ortopedy. Ten wskazał na niewielkie ograniczenia ruchomości prawego nadgarstka oraz niewielkie zaniki mięśni prawego przedramienia. Ustalił łączny uszczerbek na 6.1%. Zwrócił uwagę, że ubezpieczony, na żadnym etapie leczenia nie był konsultowany przez ortopedę.

Mając natomiast na uwadze regulację art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1621) wskazał, że organ rentowy nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie jest skutkiem innych przyczyn od niego niezależnych. Gdy ubezpieczony wykaże wszystkie przesłanki świadczenia i było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, opóźnienie jest skutkiem innych przyczyn od niego niezależnych. Gdy ubezpieczony wykaże wszystkie przesłanki świadczenia i było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Tym samym ubezpieczonemu przysługują odsetki, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Tym samym ubezpieczonemu przysługują odsetki, jeśli sąd przyznał prawo na podstawie dokumentów wcześniej znanych ZUS-owi. Jednocześnie, gdy ocena uszczerbku na podstawie dokumentacji medycznej dostępnej organowi nie jest oczywista,

na co może wskazać postępowanie przed sądem, w którym wśród opinii biegłych lekarzy znajduje się również opinia podzielająca stanowisko organu rentowego, to brak jest podstaw do ustalenia, że opóźnienie w wypłacie jest następstwem okoliczności, za które ZUS odpowiedzialność ponosi (np. postanowienie Sądu Najwyższego z 19.05.2020 r.; I UK 78/19).

Dziedzina medycyny adekwatna od urazu, jakiego doznał odwołujący, to ortopedia. Złożona we wniosku dokumentacja medyczna pochodziła od lekarza internisty – specjalisty medycyny rodzinnej. Biegły określił ją jako szczątkową. Ubezpieczony na żadnym etapie leczenia nie był konsultowany przez lekarza – ortopedę. Jeden z powołanych biegłych określił uszczerbek na poziomie ustalonym w orzeczeniu Komisji Lekarskiej ZUS-u. Ponadto biegli różnili się w ocenie, czy u poszkodowanego doszło do zaników mięśniowych, co przekładało się na konkluzje opinii. Sądy I i II instancji orzekły odmiennie. W tym stanie rzeczy należy uznać, że do opóźnienia w ustaleniu i wypłacie świadczenia doszło w następstwie okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie należało uznać za uzasadnione.

Zebrana w sprawie dokumentacja wskazuje, że w dniu 17.01.2020 r. ubezpieczony uległ wypadkowi przy pracy. Komisja Lekarska ZUS, orzeczeniem z 07.08. 2020 r. ustaliła 2% stałego uszczerbku na zdrowiu. W związku z czym, organ rentowy decyzją z dnia 11.08.2020 r. przyznał wnioskodawcy jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem ww. wypadku przy pracy i wypłacił odszkodowanie za 2% uszczerbku w kwocie (...) zł.

Skarżący wniósł odwołanie od decyzji z dnia 11.08.2020 r. Wyrokiem z 30.04.2021 r., sygn. akt: IV U 172/20 Sąd Rejonowy w Suwałkach odwołanie oddalił. Następnie, skarżący wniósł apelację. Wyrokiem z dnia 30.04.2021 r., sygn. akt III Ua 9/21 Sąd Okręgowy w Suwałkach w :

- pkt.1 zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go zaskarżoną decyzję i przyznał R. K. jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy z dnia 17.01.2020 r. w kwocie(...)złoty, przyjmując stały uszczerbek na zdrowiu będący następstwem wypadku w wysokości 6%,

- pkt. 2 oddalił apelację w pozostałym zakresie,

- pkt. 3 przekazał do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w O. wniosek R. K. z pisma z dnia 07.06.2022 r. o wypłatę odsetek począwszy od dnia 04.09.2020 r.

Faktem również jest, że złożona we wniosku dokumentacja medyczna pochodziła od lekarza internisty – specjalisty medycyny rodzinnej oraz, że biegli sądowi różnili się w ocenie, czy u poszkodowanego doszło do zaników mięśniowych, co przekładało się na konkluzje opinii.

W sprawie wątpliwości też nie ma, że przed organem rentowym złożono całą dokumentację leczenia odwołującego się w tym skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne. Przed Sądem żadnej dokumentacji istotnej w sprawie odwołujący się już nie składał. Oczywistym też jest, że schorzenia odwołującego się miały charakter ortopedyczny mimo, że dokumentację medyczną sporządził lekarz internista – specjalista medycyny rodzinnej. Na charakter ortopedyczny schorzenia jednoznacznie wskazywało zdjęcie RTG.

Mając więc to na uwadze stwierdzić należy, że organ rentowy w chwili wydania zaskarżonej decyzji miał wszystkie potrzebne dane pozwalające na wydanie decyzji zgodnej z prawem. Lekarze orzecznicy winni przecież zdawać sobie sprawę z tego, że schorzenia odwołującego się są schorzeniami z zakresu ortopedycznego. W składzie zatem komisji lekarskiej organu rentowego winien być lekarz ortopeda – traumatolog, który dokonałby prawidłowej oceny stopnia schorzenia odwołującego się, czyniąc w tym zakresie stosowne pomiary, jakich dokonał biegły sądowy z zakresu ortopedii powołany przez Sąd Okręgowy w Suwałkach, rozpoznający apelację odwołującego się od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 30.04.2021 r. Lekarze orzecznicy mogli też powołać lekarza specjalistę z

zakresu ortopedii – traumatologii do oceny stanu zdarzenia odwołującego się. Wszakże w przypadku odwołującego się chodziło nie tylko o dokumentację medyczną ale o stosowne pomiary, których należało dokonać, tak jak to uczynił biegły sądowy powołany przez Sąd Okręgowy w Suwałkach. Nie można więc w sprawie mówić o kwestii oceny stanu zdrowia odwołującego się wyłącznie na podstawie dokumentacji medycznej i stąd wywodzić, że jeżeli kwestia oceny niezdolności do pracy wyłącznie na podstawie dokumentacji medycznej dostępnej organowi rentowemu nie jest oczywista, na co może wskazywać postępowanie dowodowe przed sądem, w którym wśród opinii biegłych lekarzy odpowiedniej specjalności znajduje się również opinia podzielająca stanowisko organu rentowego (lekarza orzecznika), to nie ma podstaw do uznania, iż opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia (jego przyznaniu) było następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Gdyby przecież w postępowaniu przed organem rentowym opiniował lekarz ortopeda – traumatolog i to prawidłowo opiniował nie byłoby potrzeby postępowania sądowego. Wszakże już dla Sądu Rejonowego w Suwałkach oczywistym było, że dla oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu odwołującego się należy powołać biegłego lekarza z zakresu ortopedii – traumatologii, tyle tylko, że ten biegły w osobie M. S. nie wywiązał się należycie w sporządzeniu opinii. Nie dokonał bowiem właściwych pomiarów i w ogóle źle zinterpretował przepisy dotyczące szczegółowego ustalenia uszczerbku na zdrowiu. Prawidłowo uczynił to dopiero biegły sądowy z zakresu (...) powołany przez Sąd Okręgowy w Suwałkach w postępowaniu apelacyjnym. Opinia biegłego G. K. była na tyle fachowa i jednoznaczna w swojej wymowie, że zgodził się z nią bez zastrzeżeń organ rentowy. Biegły G. K. ustalił uszczerbku na zdrowiu odwołującego się na 6%, a nie 2% jak organ rentowy i biegły M. S.. Odwołujący się nie powinien tymczasem ponosić ujemnych konsekwencji niewłaściwego sporządzenia opinii przez nie tylko lekarzy orzeczników organu rentowego ale i biegłych sądowych, jeżeli jest to oczywiste, tak jak w niniejszej sprawie.

Z tych wszystkich względów należy więc w sprawie uznać, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za wypłacenie świadczenia jakim było jednorazowe odszkodowanie, w zaniżonej wysokości. Stąd na mocy art. 85 ust. 1 systemie ubezpieczeń społecznych jest do wypłaty odsetek. Nie stoi temu na przeszkodzie fakt, że Sąd Okręgowy uwzględniając apelację nie zawarł orzeczenia o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie właściwego stopnia uszczerbku na zdrowiu odwołującego się. Odwołujący się już w postępowaniu apelacyjnym domagał się odsetek. Gdyby więc Sąd Okręgowy ustalił odpowiedzialność organu rentowego przesądziłby od razu o tych odsetkach. Nie chciał zaś tego zrobić, gdyż ta kwestia nie została pierwotnie rozstrzygnięta przez organ rentowy.

Z uwagi na powyższe Sąd na mocy art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał R. K. od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. prawo do wypłaty odsetek z tytułu przyznanego jednorazowego odszkodowania w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 17 stycznia 2020 r.